

Sisäministeriölle
SMDno-2016-152

Lausunto Luonnoksesta ihmiskaupan vastaiseksi toimintaohjelmaksi

Ensi- ja turvakotien liitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Ihmiskaupan vastaiseksi toimintaohjelmaksi. Liitto pitää toimintaohjelmassa kiitettävänä erityisesti sitä, että lapsen etu ja alaikäisten ihmiskaupan uhrien sekä uhrien lasten asema on huomioitu aikaisempaa paremmin ja omana kokonaisuutena. Myös järjestöt on huomioitu hyvin.

Liitto on kuitenkin huolissaan siitä, ettei luonnos toimintaohjelmaksi vastaa ihmiskaupan uhrien kannalta keskeisiin ongelmiin. Luonnos keskittyy ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaatioon ja rakenteeseen jättäen auttamisjärjestelmän palvelut sekä ihmiskaupan uhrien saaman tuen vähälle huomiolle. Toimintaohjelmasta tulisi käydä selväksi, mitä konkreettista hyötyä siitä on ihmiskaupan uhrille ja yhteiskunnalle. Liitto toivoo toimintaohjelmaan selvempää uhrien tarpeiden ja palvelujen kehittämisen huomioimista.

Luonnoksessa kuvataan ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaatiota, mutta esimerkiksi Maahanmuuttoviraston rooli, auttamisjärjestelmän palvelut ja kuntien tehtävät puuttuvat kuvauksesta, minkä vuoksi ei muodostu kokonaiskuvaa auttamisjärjestelmästä. Huomiotta jää mm. se, että oleskeluluvan saaneiden ja kantasuomalaisten uhrien palvelut vaihtelevat suuresti asuinkunnasta riippuen, kun taas turvapaikanhakijat ja muut ilman oleskelulupaa olevat uhrin voivat saada Joutsenon vastaanottokeskuksen auttamisjärjestelmästä tasalaatuisia palvelua.

Liitto katsoo, ettei toimintaohjelman kahden vuoden toteutusajanjakso ole realistinen, koska lausuntokierroksen jälkeen toimintakautta on jäljellä enää noin 1,5 vuotta. Lisäksi on epäselvää, mitä tapahtuu toimintaohjelman jälkeen.

Konkreettiset esimerkit luonnoksessa mainituista kehittämishankkeista ja vaikkapa 1. toimenpiteessä mainituista 'säätelytarpeista' selkeyttäisivät toimintaohjelmaa. Neljännen toimenpiteen vierikoulutus on hyvä esimerkki konkreettisesta ehdotuksesta. Toimenpiteiden kohdalla listattujen ministeriöiden vastuutahojen lisäksi toimintaohjelmaan olisi hyvä lisätä erikseen yhteistyötahot.

Toisen toimenpiteen alakohdassa 'Uhreja etsivän työn, uhrien tunnistamisen ja auttamisen kehittäminen' on useita tärkeitä lapsiin liittyviä kohtia. Seuraavaksi toimenpiteeksi sopisi hyvin nyt luonnoksen viimeisenä oleva 8. toimenpide Lapsen aseman, edun ja oikeuksien huomioimisesta. On hyvä, että toimintaohjelma huomioi myös ilman huoltajaa Suomeen tulevat turvapaikanhakijalapsen mahdollisina ihmiskaupan uhreina. Kolmannen sektorin toimijoiden kouluttamisen lisäksi on tarpeellista kouluttaa myös kunta- ja rajaviranomaisia, poliisia, tuomioistuimia ja muita toimijoita, joilta voi jäädä ihmiskaupan uhri tunnistamatta.

Lisätietoja: Kehitysjohtaja Sari Laaksonen, 040-746 9984 ja projektipäällikkö Anna Mikkonen, 050-410 7640.

Helsingissä 29.2.2016

Riitta Särkelä

päsihteeri

Ensi- ja turvakotien liitto ry